

SAMORZĄDOWY PROGRAM GMINY MIEJSKIEJ STAROGARD GDAŃSKI

STAROGARD MIASTEM PRZESTRZENI WSPÓLNEJ

REALIZACJA PROGRAMU

w okresie

styczeń 1998 r. - styczeń 2002 r.

W preambule Uchwały Nr L/377/98 Rady Miejskiej Starogardu Gdańskiego z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie przyjęcia Programu „Starogard miastem przestrzeni wspólnej” czytamy: Rada Miejska Starogardu Gdańskiego uznając, że osoby niepełnosprawne, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Podejmując się działań dla realizacji praw osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Miejskiej Starogard Gdański Rada Miejska przyjęła Program, tym samym utożsamia się z celami przygotowanymi przez jego autorów, harmonogramem wdrażania Programu oraz z jego konsekwencjami finansowymi, funkcjonalno-instytucjonalnymi i społecznymi.

Podczas czterech lat funkcjonowania Programu nastąpiły zasadnicze zmiany ustrojowe w kraju. Reformy administracji publicznej, służby zdrowia i oświaty ustaliły nowe zadania i kompetencje dotychczasowych partnerów Programu oraz wprowadziły nowych. Drugim ważnym czynnikiem dla realizacji Programu są źródła finansowania zadań. Zarówno reformy jak i ograniczane dochody własne samorządu nie pozwoliły na pełną (planowaną i oczekiwaną) realizację przyjętych zadań, a także na - zauważane przez autorów Programu i animatorów życia społecznego w mieście - potrzeby rozszerzenia zadań i kierunków oddziaływań Programu.

Zgodnie z przyjętą kolejnością działań i harmonogramem wdrażania zrealizowano lub realizowane są cele Programu.

Niewymierne efekty Programu to integracja społeczna osób niepełnosprawnych. W tej sferze działania wymienił trzeba m.in. imprezy kulturalne. Stałe miejsce w kalendarzu imprez kulturalnych zajmuje Konkurs Wokalistów „INTEGRACJA” (ogólnopolska impreza dla młodzieży organizowana przez Starogardzkie Centrum Kultury i wspierana finansowo ze środków PFRON), Festiwal Artystycznej Twórczości Osób Niepełnosprawnych „FATOSI” (ogólnodostępna prezentacja aktywności muzycznej i teatralnej środowiskowych grup wsparcia i pensionariuszy domów pomocy społecznej woj. pomorskiego), Dzień Godności Osoby Niepełnosprawnej (integracyjna impreza plenarowa dla podopiecznych miejscowych domów pomocy społecznej, ośrodków działających przy MOPS, uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, organizacji pozarządowych osób niepełnosprawnych), „Z sercem do dziecka” (plenarowa impreza miejska o charakterze charytatywnym organizowana przez SOSW), finał wojewódzkiego konkursu plastycznego dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów (organizowany przez SOSW przy współudziale SCK, dofinansowany z budżetu miasta).

Od kilku lat Miejskie Przedszkole Publiczne Nr 2 z powodzeniem prowadzi program integracyjny. Jest to odpowiedź na oczekiwania wielu osób, przede wszystkim rodziców dzieci niepełnosprawnych i osób chcących im pomóc. Od września br. do placówki uczęszcza 12 dzieci niepełnosprawnych. Program

integracyjny Przedszkola dotyczy oprócz likwidacji barier architektonicznych, pokonywania barier o wiele trudniejszych - społecznych i edukacyjnych. Nad prawidłowo przebiegającym procesem integracji czuwają wysoko wykwalifikowani specjaliści zatrudnieni dodatkowo w placówce - psycholog, oligofrenopedagog,

logopeda i rehabilitant. Nauczyciele Przedszkola podnoszą kwalifikacje lub doskonalią się, aby coraz lepiej realizować zadania Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi.

Ważnym elementem życia społecznego są organizacje pozarządowe, a dla Programu - organizacje osób niepełnosprawnych. Realizowane przez nich zadania służą integracji środowisk własnych i z otoczeniem, wsparciem dla rodzin podopiecznych; obejmują działalność edukacyjną, wychowawczą i kulturalną. Pomocą dla Polskiego Związku Niewidomych jest bezpłatne udostępnienie lokalu od kilku lat dla potrzeb starogardzkiego Koła, co kosztuje rocznie budżet miejski ok. 2.500 zł. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać bezpłatnie z basenu przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 1. Roczny koszt dla budżetu miasta z tego tytułu to ok. 7.956 zł. Realizując zadania własne Gminy Miejskiej organizacje otrzymują dotacje z budżetu miejskiego.

tab. 1. Pomoc finansowa z budżetu Gminy Miejskiej Starogard Gdański dla organizacji pozarządowych osób niepełnosprawnych w latach 2000-2002

Lp.	Nazwa organizacji	Rok	Forma pomocy finansowej	Wysokość pomocy finansowej (zł)	Nazwa zadania
1	2	3	4	5	6
1	Polski Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym	2000	Wydatek z budżetu miejskiego	1 300	Organizacja Dnia Dziecka oraz choinki noworocznej
2		2001	Dotacja	4 400	Turnus rehabilitacyjny dla dzieci oraz organizacja wycieczki z okazji Dnia Dziecka
3		2002 (plan)	Dotacja	5 000	Turnus rehabilitacyjny dla dzieci
4	Polski Związek Głuchych	2000	Dotacja	2 000	Organizacja wycieczki autokarowej i spotkania opłatkowego dla podopiecznych
5		2001	Dotacja	1 000	j.w.
6		2002 (plan)	Dotacja	1 000	j.w.
7	Razem	2000		3 300	
		2001		5 500	
		2002		6 000	

Do wymiernych dokonań Programu zaliczyć należy:

- I. Powołanie przez Zarząd Miejski w Starogardzie Gdańskim Rady Osób Niepełnosprawnych, w skład której wchodzi przedstawiciele:
 - Polskiego Związku Głuchych,
 - Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego,
 - Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
 - Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
 - Polskiego Związku Niewidomych,
 - Klubu „Amazonka”,

- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Urzędu Miejskiego,
- Wiceprezydent Miasta Starogard Gdański.
- Pełnomocnik Zarządu Miejskiego ds. Osób Niepełnosprawnych (koordynator pracy Rady, pełni swoje zadania jako wolontariusz).

Do zadań Rady należy m.in.:

- opiniowanie przedsięwzięć i inwestycji miejskich pod kątem dostosowania dla osób niepełnosprawnych,
- reprezentowanie spraw osób niepełnosprawnych w sprawach życia codziennego.

Z inicjatywy Rady Osób Niepełnosprawnych T.P. S.A. zainstalowała na terenie miasta aparaty telefoniczne przystosowane dla osób niepełnosprawnych w miejscach wskazanych przez Radę, oddano do użytku pochylnie dla osób niepełnosprawnych przy ulicy Hallera, wydano „Informator dla osób niepełnosprawnych”, który zawiera najważniejsze ulgi i uprawnienia przysługujących osobom niepełnosprawnym (zat.).

II. Powołanie przez Radę Miasta Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Starogardzkie Centrum Rehabilitacji”, które zostało zarejestrowane w Sądzie Rejestrowym w Gdańsku 1 lipca 1999 r., tym samym groźba pozbawienia możliwości kompleksowej rehabilitacji medycznej w mieście (o czym szerzej w „Programie”) została zażegnana. Zarząd Miejski podjął decyzję o oddaniu w użytkowanie SCR pomieszczeń w budynku komunalnym przy ulicy Hallera 21. Do końca 1999 r. wykonano projekt remontu i adaptacji tych pomieszczeń na potrzeby rehabilitacji oraz złożono wniosek do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Gdańsku o częściowe sfinansowanie przedsięwzięcia. 3 stycznia 2001 r. SCR rozpoczęło pracę we własnym obiekcie całkowicie pozbawionym barier dla osób z dysfunkcją narządu ruchu poruszających się na wózkach inwalidzkich i o kulach. W ofercie SCR znajduje się m.in. kinezyterapia, wodo-, światło- i elektroleczenie, krioterapia, masaż klasyczny.

III. Powstanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim dwóch placówek opieki dziennej wraz z infrastrukturą dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i fizycznie:

1. Środowiskowego Domu Samopomocy przy Al. Jana Pawła II nr 5 (oddany do użytku 20 lutego 1998 r.) dysponuje 15 miejscami,
2. Ośrodka Adaptacyjnego przy Al. Jana Pawła II nr 6 z 25 miejscami (oddany do użytku 20 listopada 1999 r.)

Celem placówek jest:

- usprawnienie psychofizyczne osób niepełnosprawnych wg indywidualnych możliwości,
- prowadzenie do życiowego usamodzielnienia,
- odciążenie rodziny w sprawowaniu opieki,
- zapobieganie izolacji i wykluczeniu niepełnosprawnych ze społeczności lokalnej,
- zapewnienie warunków do aktywności.

Powyższe cele realizowane są poprzez:

- rehabilitację medyczną i społeczną,
 - terapię zajęciową indywidualną i grupową (zajęcia manualne, porządkowe, nauka przygotowania posiłków, przestrzeganie zasad higieny osobistej),
 - zajęcia integracyjne (uczestnictwo w imprezach miejskich, spotkaniach okolicznościowych, wystawkach, festiwalach, zawodach sportowych itp.),
 - turystykę,
 - zajęcia o charakterze kulturalno-oświatowym,
 - specjalistyczną opiekę świadczoną przez profesjonalny personel,
 - współpracę z rodzicami i opiekunami.
- Działalność opiera się na zasadzie: każdy nawet najbardziej zaburzony człowiek posiada określone możliwości rozwoju, w związku z tym jest zdolny do podjęcia terapii. Prowadzone formy dokształcania obejmują:
- trening mowy, czytania i liczenia,
 - orientację w mieście i poza nim,
 - wizyty w miejscach publicznych: dworzec, poczta, urzędy, banki,
 - korzystanie ze środków komunikacji: telefon, mikrofon, autobusy MZK,
 - robienie zakupów.

Sumując efekty tego przedsięwzięcia należy stwierdzić, że działalność jaką podjęto znalazła społeczną akceptację i wzbogaciła ofertę pomocy społecznej dla najbardziej poszkodowanych osób: niepełnosprawnych i upośledzonych umysłowo.

IV. Likwidację barier architektonicznych:

1. w budynku Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 - obecnie Publiczne Gimnazjum Nr 3 - w Starogardzie Gdańskim przy ul. II Pułku Szwoleżców Rokitańskich 4 w następującym zakresie:
I etap wykonany w roku 1999:
 - roboty przystosowawcze dla osób niepełnosprawnych na korytarzach, holach - montaż pochyłców,
 - przystosowanie 3 łazienek dla osób niepełnosprawnych,
 - wykonanie podjazdu zewnętrznego.
 II etap wykonany w latach 2000-2001:
 - budowa szybu oraz zakup i montaż dźwigu osobowego,
 - zakup i montaż platformy schodowej.
2. w budynku Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 4 w Starogardzie Gdańskim przy al. Jana Pawła II nr 10 w następującym zakresie:
 - budowa podjazdu zewnętrznego,
 - przebudowa przedsionka wejścia głównego,
 - wymiana drzwi wewnętrznych.
3. w budynku Miejskiego Przedszkola Publicznego Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Starogardzie Gdańskim przy al. Jana Pawła II nr 7 w następującym zakresie:
 - przystosowanie wejścia głównego -- przebudowa przedsionka,
 - podjazd dla wózków przy wejściu głównym,
 - likwidacja stopni z tarasu na teren,
 - wykonanie posadzek antypoślizgowych na parterze budynku,

- przystosowanie pomieszczenia gospodarczego na WC dla dzieci niepełnosprawnych,
 - poszerzenie otworów drzwiowych i wymiana drzwi.
4. adaptacja obiektu na potrzeby Starogardzkiego Centrum Rehabilitacji w następującym zakresie:
- dobudowa nowej części budynku,
 - przebudowa pomieszczeń w starej części po uprzednich wyburzeniach i rozbiórkach,
 - przystosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych (pochylenie, platforma przyschodowa),
 - roboty instalacyjne (demontaż starych sieci i wykonanie nowych).
5. rozbudowa i modernizacja obiektów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej służących rehabilitacji i powstanie Miejskiego Ośrodka Adaptacyjnego dla osób niepełnosprawnych przy al. Jana Pawła II nr 6 oraz Środowiskowego Domu Samopomocy przy al. Jana Pawła II nr 5.
6. budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych przy ul. Hallera o długości 32 m wraz z przebudową istniejących schodów.
- V. Zakup 13 autobusów niskopodłogowych (w latach 1997-1998) wraz z obniżeniem krawężników zniwelowały problemy komunikacyjne osób niepełnosprawnych.

tab. 2. Realizacja Programu „Starogard miastem przestrzeni wspólnej” - zadania inwestycyjne na terenie Starogardu w latach 1997-2001

Lp.	Nazwa zadania	NAKLADY NA REALIZACJĘ ZADANIA (zł)					
		Razem	środki własne		środki PFRON		środki inne
			kwota	%	kwota	%	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Zakup autobusów niskopodłogowych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	9 220 000	9 220 000	100%	0	0%	0
	rok 1997	2 150 000	2 150 000	100%		0%	0%
	rok 1998	7 070 000	7 070 000	100%		0%	0%
2	Modernizacja Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej	266 654	266 654	100%	0	0%	0
	rok 1997	206 654	206 654	100%		0%	0%
	rok 1998	60 000	60 000	100%		0%	0%
3	Miejski Ośrodek Adaptacyjny 1998 r. - 1999 r.	1 074 272	44 608	4%	429 664	40%	*600 000
4	Publiczne Gimnazjum Nr 3	326 992	235 931	72%	91 061	28%	0
	rok 1999 - I etap	115 078	38 893	34%	76 185	66%	0%
	rok 2000 - II etap	115 246	115 246	100%		0%	0%
	rok 2001 - II etap	96 668	81 792	85%	14 876	15%	0%

1	2	3	4	5	6	7	8	9
5	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 4 1999 rok	52 363	37 006	71%	15 357	29%	0	0%
6	Pochylnia dla osób niepełnosprawnych przy ul. Hallera	61 878	41 270	67%	20 608	33%	0	0%
7	Miejskie Przedszkole Publiczne Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi	158 145	126 156	80%	31 989	20%	0	0%
	rok 2000 - I etap	52 000	52 000	100%		0%		0%
	rok 2001 - II etap	106 145	74 156	70%	31 989	30%		0%
8	Starogardzkie Centrum Rehabilitacji	590 186	344 706	58%	245 480	42%	0	0%
9	Publiczne Gimnazjum Nr 1	44 603	24 707	55%	11 119	25%	**8 777	20%
	Razem	11 795 093	10 341 038	88%	845 278	7%	608 777	5%

* Urząd Wojewódzki

** darowizna

W 2002 r. zaplanowano następujące zadania inwestycyjne likwidujące bariery

architektoniczne w komunalnych obiektach:

1. Publicznego Gimnazjum Nr 2:

- przygotowanie 2 szt. łazienek dla osób niepełnosprawnych,
- wykonanie podjazdu i przystosowanie wejścia od ul. R. Traugutta,
- wykonanie podjazdu i wejścia od strony boiska,
- wykonanie podjazdu i wejścia od strony boiska,
- wykonanie szczytu windy, dostawa i montaż dźwigu osobowego,
- roboty przystosowawcze na piętrze,
- wykonanie łazienki dla osób niepełnosprawnych wraz z sygnalizacją przyzywową na piętrze,

2. Miejskie Przedszkole Publiczne Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi (III etap):

- budowa szczytu i montaż windy,

3. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Lekarska”:

- budowa szczytu i montaż windy,

Zadania ujęte w punkcie 2 i 3 finansowane są ze środków PFRON poprzez

powiatowy program „Współpracy i Rozwiązywania Problemów Osób Niepełnosprawnych DOMINO”.

tab.3. Plan zadań inwestycyjnych na rok 2002 – likwidacja barier architektonicznych

Lp.	Nazwa zadania	NAKLADY NA REALIZACJĘ ZADAŃ (zł)					
		Razem	Środki własne		środki PFRON		
			Kwota	%	Kwota	%	
1	2	3	4	5	6	7	
1	Publiczne Gimnazjum Nr 2	125 586	44 000	35%	81 586	65%	
2	Miejskie Przedszkole Publiczne Nr 2	143 063	63 206	44%	79 857	56%	
3	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Lekarska”	186 356	106 499	57%	79 857	43%	
	Razem	455 005	213 705	47%	241 300	53%	

Zgodnie z § 2 Uchwały Nr L/377/98 Rady Miejskiej z dnia 22 stycznia 1998 r. na zadania inwestycyjne w ramach Programu przeznaczają się kwoty nie mniejsze niż 2% dochodów własnych Gminy Miejskiej. Wielkość wydatków przedstawia poniższa tabela.

tab. 4. Nakłady budżetu miejskiego na zadania inwestycyjne wynikające z Programu w latach 1997-2002

Lata	Dochody własne Gminy Miejskiej (zł)	Naliczenie kwoty w wysokości: 2% dochodów własnych Gminy Miejskiej (zł)	Wydatki z budżetu						Różnica (4-3)
			Ogółem		w tym:				
			kwota	%	na zadania inwestycyjne	z tytułu spłaty kredytu*			
						5	6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8		
1997	28 796 140	575 923	2 356 654	8%	2 356 654	0	1 780 731		
1998	35 483 080	709 662	7 880 000	22%	7 130 000	750 000	7 170 338		
1999	36 715 762	734 315	2 601 777	7%	161 777	2 440 000	1 867 462		
2000	37 259 640	745 193	2 149 451	6%	459 451	1 690 000	1 404 258		
2001	37 520 781	750 416	1 673 156	4%	233 156	1 440 000	922 740		
2002 (plan)	39 681 198	793 624	1 293 705	3%	213 705	1 080 000	500 081		
Razem	215 456 601	4 309 132	17 954 743	8%	10 554 743	7 400 000	13 645 610		

- * Kredyt w kwocie 7 400 000 zł na zakup autobusów niskopodłogowych „NEOPLAN” spłacany w latach 1998-2002

Program „Starogard miastem przestrzeni wspólnej” jest programem ponadczasowym i otwartym. Wiedząc jakie były zamierzenia, znając potrzeby osób niepełnosprawnych, autorzy i adresaci Programu widzą potrzebę jego doskonalenia i dostosowywania do nowych wymagań i potrzeb.

Przewodniczący
Zarządu Miejskiego

Stanisław Karbowski
Prezydent Miasta
Starogard Gdański